

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Komplex szakmai vizsga

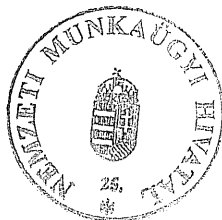
Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOLAT

Jóváhagyta:

Szakai Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelmény-modulok témaköreit tartalmazza

A Népi kézműves adott szakmairányának megfelelő szakmatörténeti, néprajzi, anyagismereti, szakmai ismereti, technológiai, munkavédelmi elméleti tudásanyagának, valamint a népi vállalkozás működtetéséhez kapcsolódó ismeretek bemutatása.

A tételekhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A. Két részből összevarrott csikos takaró tervezése esetén milyen kompozíciók közül választhat és melyek a ritmusképzés lehetőségei. Ismertesse a tervezés lépéseit!

A tételhez használható segédeszköz: képek

1.B. Ön egy műhelyt, műhelygalériát szándékozik kialakítani magának. Milyen szempontok alapján választja ki vállalkozásának helyszínét, telephelyét? Hol nyitna műhelygalériát? Milyen információkat, és hogyan gyűjtene össze a vállalkozás sikerességének megalapozásához? Mik a műhely kialakításának szempontjai az Ön mestersége esetében?

2.A. Mutasson be egyszerű szövezeszközöket, jellemezze a szövszerkezetek típusait, határozza meg a szövési síkokat! Beszéljen a különböző szövíkeretekről, -állványokról! Magyarázza meg a szövőállvány előnyeit és hátrányait a szövőszéssel összevetve!

A tételhez segédeszköz: egyszerű szövő eszközök, képek

2 B. Műhelyének belső berendezését alakítja ki. Milyen feltételeket kell megteremteni a műhely működésére vonatkozóan? Milyen szempontokat kell figyelembe venni, milyen engedélyeket kell beszerezni? Van-e lehetősége arra, saját szakmájában, hogy a szükséges eszközök, gépek, berendezések beszerzését ütemezze, ha igen, milyen módon?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

3.A. Mutassa be a munkaműveleteket gyapjúszőnyeg készítése esetén a megrendeléstől a készáru átadásáig! Ismertesse a rojtképzés lehetséges módjait!

A tételhez használható segédeszköz: képek, mintadarab

3.B. Vállalkozást indít. Milyen alapanyagokat, segédanyagokat szükséges saját mestersége esetében készletként tárolni? Mik az anyagbeszerzés lehetséges forrásai, milyen módon tudja azokat beszerezni? Mutassa be az alapanyagok, segédanyagok tárolásának szabályait az ön mestersége területén! Milyen feltételek, technológiai folyamatok szükségesek az alapanyagok munkához való előkészítéshez?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

4.A. Mutassa be a parasztszővőszék változatait! Ismertesse a szövőszék részeit és azok funkcióját! Milyen bordát és nyüstöt választana, ha gyapjúszőnyeget kellene szőnie?

A tételhez használható segédeszköz: képek szövőszékekről

4.B. Műhelyének kialakítását tervezi. Milyen szempontokat kell figyelembe vennie a raktározás területén?

Beszéljen az alap- és segédanyagok, környezetre káros anyagok, hulladékok, félkész és késztermékek elhelyezéséről!

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

5.A. Határozza meg a szöveg alapelvét! Mutassa be a szövezeszközök alakulásának történetét!

A tételhez használható segédeszköz: mintadarab, képek

5.B. Vásárba kapott meghívást. Milyen szempontokat vesz figyelembe a visszajelentkezéskor? Hogyan, milyen szempontok szerint választja meg vásárra vitt portékáit? Milyen promóciós, reklám anyagot visz magával? Hogyan, milyen módon rendezi be standját, hívja fel a vásárlók figyelmét önmagára, portékáira?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

6.A. Magyarázza meg a felvetés célját, módozatait és mutassa be a különböző felvető szerkezeteket!

A tételhez használható segédeszköz: képek

6.B. Olyan vásárba kapott meghívást, ahol mesterségbemutatót is kell tartania. Milyen technikát (technikákat) és milyen munkafázisokat mutatna be az érdeklődőknek? Hogyan készül fel otthon e feladatra? Hogyan rendezi be a standját, miként oldja meg az árusítást a mesterségbemutató mellett?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

7.A. Beszéljen a gyapjúról! Hogyan készíthetne Ön gyapjúból fonalat, és hogyan történik ez speciális gépek segítségével? Milyen változások jelzik a fonás fejlődésének történetét?

A tételhez használható segédeszköz: gyapjúminták

7.B. Szakmai presztízsének növekedése érdekében milyen címek, rangok elérését tűzheti ki célul? Milyen országos népművészeti szakmai pályázatokat ismer?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

8.A. Szőnyegek és gyapjú szőttések kivitelezésekor milyen alapkötéseket alkalmazhat? Ehhez milyen lánc- és vetülékfonalakat választana?

A tételhez használható segédeszköz: alapkötésminták, lánc- és vetülékfonal-minták

8.B. Zsűriztetni szeretne. Mit kell tennie, hova kell fordulnia? Honnan szerezhet naprakész információkat a zsűri helyszíneiről, a zsűrizés szempontjairól? Szakmai területén milyen lehetőségei vannak a gyűjtés, továbbképzések, szakmai továbblépés területén?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

9.A. Csoportosítsa a fonalakat, cérnákat! Melyek a fonalak jellemző tulajdonságai?

Mutassa be a háncsrostok feldolgozását és tulajdonságait!

A tételhez használható segédeszköz: fonalminták, len- és kenderminták

9.B. Szakmai fejlődése, értékesítési lehetőségek bővítése, ismertségének növelése érdekében szakmai fórumokat keres. Mik azok az információs, kommunikációs csatornák, melyek segítségével szakmai tájékoztatást kaphat? (események, pályázatok, vásárok, szakmai továbbképzések stb.) Sorolja fel a legfontosabbakat!

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

10.A. Önnek be kell rendeznie saját szövőműhelyét. Ehhez milyen típusú szövőszékekre, segédeszközökre, anyagokra lesz szüksége? Milyen előírásokat kell figyelembe vennie? Használat során milyen karbantartási műveletek szükségesek a balesetmentes munkavégzéshez?

A tételhez használható segédeszköz: szövőszerkezetek képei

10.B. Vállalkozás indításához önnek vállalkozóvá kell válnia. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie, hogy sikeressé váljon? Milyen vállalkozási formákat ismer? Melyiknek milyen előnyei és hátrányai lehetnek? Mik a vállalkozás létrehozásának feltételei, szabályai, menete az egyes vállalkozási formák esetében?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

11.A. Ismertesse, hogyan indítja el a munkát a szövőszéken, miután megkapta a tervdokumentációt!

A tételhez használható segédeszköz: tervdokumentáció

11.B. Létrehozta vállalkozását. Milyen beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségei vannak? Mik a vállalkozások államháztartással szembeni kötelezettségei?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

12.A. Ismertesse a rongyszőnyeg szerepét a magyar paraszti kultúrában! Beszéljen a készítéséről, változatairól! Mutassa be a pamutot!

12.B. Ön önállóan tervező alkotó kézművessé vált. Miért lehet fontos a saját logó, jel? Saját mestersége területén miként lehet jelölnie a készítő személyét? Hogyan tudja bizonyítani azt, hogy piacra vitt, kiállításra benyújtott terméke zsűrizett?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

13.A. Beszéljen a magyar nyelvterület gyapjából készült lakástextiliáiról és teherhordó eszközeiről! Mutassa be azok alapanyagát és szövémódját!

A tételhez használható segédeszköz: képek, szövetminták

13.B. Induló vállalkozásához üzleti tervet kell készítenie. Mely esetekben szükséges, vagy célszerű még üzleti tervet készíteni? Mi az üzleti terv fejezeteinek rövid tartalma?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

14.A. Mutassa be az erdélyi festékes szőnyeget! Beszéljen azok minta- és színvilágáról!

A tételhez használható segédeszköz: erdélyi festékes szőnyeg, képek

14.B. Egy pályázat kapcsán elemeznie kell saját piaci helyzetét. Mutassa be a saját mestersége területén egy működő kézműves vállalkozás SWOT elemzését! Mik azok a körülmények, amelyeket figyelembe kell venni egy döntés során?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

15.A. Beszéljen a szövött szőnyegek változatos kompozícióiról, mintázatairól, szövémódjairól és az ezeken alkalmazott különleges díszítő technikákról! A magyar nyelvterület mely tájegységein találunk ezekre példákat?

A tételhez használható segédeszköz: szőnyegek, képek

15.B. Amennyiben vállalkozásában új terméket szeretne bevezetni, hogyan, milyen szempontok figyelembe vételével készít árkalkulációt? Foglalja össze az eladási ár kialakításának elveit, az árak kialakításánál figyelembe veendő jogszabályi előírásokat!

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

16.A. Melyek a gyapjúfonalak festésének módjai, lehetőségei természetes és mesterséges színezékekkel? Beszéljen a paraszti kultúrában használt festőnövényekről!

A tételhez használható segédeszköz: festett fonalminták

16.B. Mikor célszerű pénzügyi tervet készíteni, mit tartalmazzon a pénzügyi terv?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

17.A. Mutassa be a szőnyegszövés befejező műveleteit, beszéljen a szőnyegek értékesítésre való előkészítéséről!

A tételhez használható segédeszköz: mintadarabok

17.B. Váratlanul olyan jelentős, egyedi megrendelési ajánlatot kap, amely különbözik eddigi termékeitől. Mit tesz a megrendelés létrejötte érdekében?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

18.A. Mutassa be a szövött szőnyegek és takarók felhasználását, alkalmazását a lakásokban régen és ma! Milyen módon hosszabbítható meg a szőnyegek élettartama használat közben? Beszéljen a szövött anyagok hibáiról, javításának és tisztításának lehetőségeiről!

18.B. Megvalósult egy nagy megrendelés, a szerződést megkötötték. Mik a tennivalók a sikeres gyártás, a határidőre történő szállítás érdekében?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

19.A. Mutassa be a bukovinai székelyek festékes szőnyegeit! Elemezze azok minta- és színvilágát! Ismertesse a kilim technika különböző fonalkapcsolódásait és azok jellemzőit!

A tételhez használható segédeszköz: a bukovinai székelyek festett szőnyegeiről képek

19.B. Elkészült egy új tervezésű megrendelt terméke. Mik a további teendői?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

20.A. Mutassa be a délvidéki, torontáli szőnyegeket! Elemezze azok minta- és színvilágát! Hasonlítsa össze az erdélyi, a bukovinai és a torontáli szőnyegeket!

A tételhez használható segédeszköz: képek

20.B. Mit nevezünk helyi terméknek? Milyen a jó helyi termék? Hogyan kapcsolódhatnak egymáshoz a helyi termék, a turizmus, és a helyi terméket előállító termelők, kézműves alkotók?

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Két részből összevarrott csíkos takaró tervezése esetén milyen kompozíciók közül választhat és melyek a ritmusképzés lehetőségei. Ismertesse a tervezés lépéseit!

A tételhez használható segédeszköz: képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- A ritmus
- A kompozíció
- Csíkozás létrehozásának módja szövással
- A csíkritmusok típusai (egyenletes, változó stb.)
- Példák csíkos szőnyegek a régi népművészeti alkotások közül (képek elemzése)
- Tervezéskor mit kell figyelembe venni (lehetőségek, műhely stb.)
- A tervezés menete
- Az anyag, forma, funkció és a választott technika összhangja a szőnyegeken
- Látványrajz, műhelyrajz fogalma
- A tervdokumentáció archiválása

1.B. Ön egy műhelyt, műhelygalériát szándékozik kialakítani magának. Milyen szempontok alapján választja ki vállalkozásának helyszínét, telephelyét? Hol nyitna műhelygalériát? Milyen információkat, és hogyan gyűjtene össze a vállalkozás sikerességének megalapozásához? Mik a műhely kialakításának szempontjai az Ön mestersege esetében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Piackutatás
- Piacelemzés
- Marketing koncepció
- Marketing mix fogalma
- Telephely engedélyeztetése (szakmánként változó)
- Műhely – bemutató terem, kapcsolata, kialakítása
- Egyéb szükséges engedélyek beszerzése

2.A. Mutasson be egyszerű szöveőszközöket, jellemezze a szöveőszervezetek típusait, határozza meg a szöveősi síkokat! Beszéljen a különböző szöveőkeretekről, - állványokról! Magyarázza meg a szöveőállvány előnyeit és hátrányait a szöveőszékkal összevetve!

A tételhez segédeszköz: egyszerű szöveő eszközök, képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- Madzagszöveő, karmantyúfa
- A szöveőszervezetek alaptípusai
- A láncfonalak lehetséges síkjai
- Szöveőkeretek és - állványok felsorolása
- A szöveőkeret részei, használatának módja és lehetőségei
- A szöveőállvány részei, használatának módja és lehetőségei
- A szöveőkeretek és - állványok használhatósága ma
- Összevetés

2 B. Műhelyének belső berendezését alakítja ki. Milyen feltételeket kell megteremteni a műhely működésére vonatkozóan? Milyen szempontokat kell figyelembe venni, milyen engedélyeket kell beszerezni? Van-e lehetősége arra, saját szakmájában, hogy a szükséges eszközök, gépek, berendezések beszerzését ütemezze, ha igen, milyen módon?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Környezetvédelmi előírások
- Egészség és balesetvédelmi előírások
- Munkavédelmi előírások
- A vállalkozás, a műhely működéséhez legszükségesebb eszközök, esetleg gépek, berendezések felsorolása
- Beszerzési források
- Későbbre halasztható beszerzések

3.A. Mutassa be a munkaműveleteket gyapjúszőnyeg készítése esetén a megrendeléstől a készáru átadásáig! Ismertesse a rojtképzés lehetséges módjait!

A tételhez használható segédeszköz: képek, mintadarab

Kulcsszavak, fogalmak:

- A tervezés menete
- Látványrajz, mintázat (pl. csíkritmus)
- Műhelyrajz, méretezés
- Szövőeszköz kiválasztása
- Láncfonal kiválasztása
- A vetülékfonal megválasztása, előkészítése
- A szükséges anyagmennyiség kiszámítása
- Felvetés
- Szövéskezdés
- Előszövés
- A szövés műveletei, mire kell vigyázni szövés közben
- Levágás, adjusztálás
- Rojtképzés

3.B. Vállalkozást indít. Milyen alapanyagokat, segédanyagokat szükséges saját mestersége esetében készletként tárolni? Mik az anyagbeszerzés lehetséges forrásai, milyen módon tudja azokat beszerezni? Mutassa be az alapanyagok, segédanyagok tárolásának szabályait, az ön mestersége területén! Milyen feltételek, technológiai folyamatok szükségesek az alapanyagok munkához való előkészítéshez?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alapanyagok felsorolása beszerzési forrásonként
- Segédanyagok felsorolása beszerzési forrásonként
- Tárolási szabályok
- Kártevők, védekezés
- Környezetvédelmi szabályok
- Az előkészítő műveletek helyének kialakítási szempontjai, eszközei

4.A. Mutassa be a parasztszövőszék változatait! Ismertesse a szövőszék részeit és azok funkcióját! Milyen bordát és nyüstöt választana, ha gyapjúszőnyeget kellene szőnie?

A tételhez használható segédeszköz: képek szövőszékekről

Kulcsszavak, fogalmak:

- Archaikus (akasztófás), félkeretes, egészkeretes szövőszék
- A lánchenger és feszítési módjai
- A szövehenger és feszítési módjai
- A borda feladata
- A bordaláda részei
- A bordaláda mozgatásának lehetséges módjai
- A borda anyaga
- A nyüst feladata
- A nyüstök és lábítók kapcsolata
- A nyüst mozgatása
- A nyüst alapanyaga

4.B. Műhelyének kialakítását tervezi. Milyen szempontokat kell figyelembe vennie a raktározás területén?

Beszéljen az alap- és segédanyagok, környezetre káros anyagok, hulladékok, félkész és késztermékek elhelyezéséről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Raktári rend
- Anyagok, kész, félkész termékek tárolása
- Veszélyes hulladékok, környezetre ártalmas anyagok tárolása
- Állagvédelem, kártevők elleni védelem
- Raktári nyilvántartás

5.A. Határozza meg a szövés alapelvét! Mutassa be a szövőeszközök alakulásának történetét!

A tételhez használható segédeszköz: mintadarab, képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szövőszerkezetek alaptípusai
- A vízszintes szövőszerkezetek fajtái
- Hordozható (nomád) szövőszerkezetek
- Óskori szövőszékek
- Ókori szövőszékek
- Középkori szövőszékek
- Népi (paraszt) szövőszékek
- Takácsszövőszékek
- A szövőszék részei és szerepük a használatban
- A kézi szövében ma is használatos szövőszéktípusok

5.B. Vásárba kapott meghívást. Milyen szempontokat vesz figyelembe a visszajelentkezéskor? Hogyan, milyen szempontok szerint választja meg vásárra vitt portékáit? Milyen promóciós, reklám anyagot visz magával? Hogyan, milyen módon rendezi be standját, hívja fel a vásárlók figyelmét önmagára, portékáira?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Helypénz mértéke, a stand nagysága, sátor, pult biztosítása
- A vásár helyszíne a vásárlóerő szempontjából
- Vásár nagysága, meghívott kézművesek összetétele
- Mesterremek – ajándéktárgyak száma, aránya
- Promóciós anyagok
- Cégér
- A stand berendezése, a termékek elhelyezése, díszítése

6.A. Magyarázza meg a felvetés célját, módozatait és mutassa be a különböző felvető szerkezeteket!

A tételhez használható segédeszköz: képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- A felvetés lehetséges módjai
- A felvetés és a felvető szerkezetek fejlődésének története
- Anyagkalkuláció, a láncfonal szám és hossz kiszámítása
- A szövőállvány előkészítése felvetéshez
- Felvetés szövőállványon
- Felvetés vetőfára, lekalácsolás
- A szövőszék lánchengerére tekerés
- A nyüstbefűzés módjai, a nyüstkök fajtái
- A bordába húzás módjai, a bordák fajtái

6.B. Olyan vásárba kapott meghívást, ahol mesterségbemutatót is kell tartania. Milyen technikát (technikákat) és milyen munkafázisokat mutatna be az érdeklődőknek? Hogyan készül fel otthon e feladatra? Hogyan rendezi be a standját, miként oldja meg az árusítást a mesterségbemutató mellett?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Technikák felsorolása
- Szükséges anyagok, eszközök, esetleg gépek, félkész termékek
- Szükséges infrastruktúra (víz, villany, stb.)
- Helyigény
- Árusítás-mesterségbemutató lebonyolítása
- Stand berendezése
- Miként tudja megoldani a szállítást?
- Milyen néprajzi, szakmai témákról beszél a bemutató közben?

7.A. Beszéljen a gyapjúról! Hogyan készíthetne Ön gyapjúból fonalat, és hogyan történik ez speciális gépek segítségével? Milyen változások jelzik a fonás fejlődésének történetét?

A tételhez használható segédeszköz: gyapjúminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Táblázat: Állati eredetű szálás anyagok
- Juh- és birkaajták
- Gyapjúminőségek
- A gyapjú útja a nyírástól a fonásig
- A gyapjú fizikai és kémiai tulajdonságai
- A kézi fonás alaplévelei
- Az orsó, guzsaly, fonókerék, rokka működése
- Kisipari fonógépek

7.B. Szakmai presztízsének növekedése érdekében milyen címek, rangok elérését tűzheti ki célul? Milyen országos népművészeti szakmai pályázatokat ismer?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Népművészet Ifjú Mestere cím, és elérhetősége
- Népi iparművész cím és elérhetősége
- Népművészet Mestere cím és elérhetősége
- Országos Ifjúsági Népi Kézműves pályázat
- Országos szakági pályázatok (saját szakmáján belül)
- Mesterremek pályázat
- Országos Népművészeti Kiállítás

**8.A. Szőnyegek és gyapjú szőttek kivitelezésekor milyen alapköteket alkalmazhat?
Ehhez milyen lánc- és vetülékfonalakat választana?**

A tételhez használható segédeszköz: alapkötezminták, lánc- és vetülékfonal-minták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alapkötesek jellemzői
- Kötéstan alapfogalmak
- A láncfonal jellemzői és lehetséges alapanyagai
- A vetülékfonal jellemzői és lehetséges alapanyagai
- A lánc- és vetülékfonalak előkészítése a szövéshez
- A választott szövés technika
- A láncfonal szakadásának elhárítása

8.B. Zsűriztetni szeretne. Mit kell tennie, hova kell fordulnia? Honnan szerezhet naprakész információkat a zsűri helyszíneiről, a zsűrizés szempontjairól? Szakmai területén milyen lehetőségei vannak a gyűjtés, továbbképzések, szakmai továbblépés területén?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Hagyományok Háza honlap, zsűrizés, továbbképzések
- Népi Iparművészeti alkotások zsűrizésének szempontrendszer
- Néprajzi gyűjtőkörű múzeumok, gyűjtemények
- Néprajzi szakirodalom (saját szakmáját tekintve)
- Jeles alkotók felsorolása saját szakmájában
- Szakmai civil szervezetek, programjaik

9.A. Csoportosítsa a fonalakat, cérnákat! Melyek a fonalak jellemző tulajdonságai?

Mutassa be a háncsrostok feldolgozását és tulajdonságait!

A tételhez használható segédeszköz: fonalminták, len- és kenderminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fonal
- A cérna
- Díszített cérnák
- A sodrat: iránya, mértéke és ezek szerepe
- Finomsági számozás
- A fonás alapműveletei
- Táblázat: Növényi eredetű szálás anyagok
- A len és a kender:
  - Termesztése, őshazája
  - Feldolgozása, előkészítése fonáshoz
  - Fizikai és kémiai tulajdonságai
  - Felhasználhatósága

9.B. Szakmai fejlődése, értékesítési lehetőségek bővítése, ismertségének növelése érdekében szakmai fórumokat keres. Mik azok az információs, kommunikációs csatornák, melyek segítségével szakmai tájékoztatást kaphat? (események, pályázatok, vásárok, szakmai továbbképzések stb.) Sorolja fel a legfontosabbakat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Intézmények (Hagyományok Háza, Közművelődési intézmények)
- Civil szervezetek (NESZ, megyei egyesületek, AMKA)
- Kamarák (Kézműves Kamara)
- Múzeumok
- honlapjai, hírlevelei, információs kiadványai

10.A. Önnek be kell rendeznie saját szövóműhelyét. Ehhez milyen típusú szövőszekekre, segédeszközökre, anyagokra lesz szüksége? Milyen előírásokat kell figyelembe vennie? Használat során milyen karbantartási műveletek szükségesek a balesetmentes munkavégzéshez?

A tételhez használható segédeszköz: szövőszerkezetek képei

Kulcsszavak, fogalmak:

- A helyiség mérete, helye
- A helyiség megvilágítása
- Fűtése
- Bútorai, berendezése
- Különböző típusú szövőszerkezetek
- Kiegészítő szerkezetek
- Kéziszerszámok
- Alapanyagok
- Gyapjú szöttesek raktározása
- Kártevők elleni védelem
- Karbantartási műveletek

10.B. Vállalkozás indításához önnek vállalkozóvá kell válnia. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie, hogy sikeressé váljon? Milyen vállalkozási formákat ismer? Melyiknek milyen előnyei és hátrányai lehetnek? Mik a vállalkozás létrehozásának feltételei, szabályai, menete az egyes vállalkozási formák esetében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A vállalkozó személyes tulajdonságai
- A vállalkozó szakmai felkészültsége, vezetői, szervezői képessége
- A vállalkozások közös jellemzői, formái, tulajdonformák
- Egyéni vállalkozás alapítása, működtetése
- Gazdasági társaság (Közkereseti társaság, BT, KFT) alapítása
- Társas vállalkozások formái, és működésük jellemzői
- A vállalkozási formák közötti választás szempontjai az adott mesterség területén

11.A. Ismertesse, hogyan indítja el a munkát a szövőszéken, miután megkapta a tervdokumentációt!

A tételhez használható segédeszköz: tervdokumentáció

Kulcsszavak, fogalmak:

- A tervdokumentáció részei
- Műhelyrajz elkészítése és/vagy értelmezése, jelölések
- Színek mennyiségének kiszámítása
- Borda kiválasztása
- Láncfonal mennyiségének kiszámítása
- Felvetés (szövőszékre)
- Nyüstbefűzés
- Bordába húzás
- Kezdőpálcára kötözés
- Az előszövés, hurkolás módjai, lehetőségei
- Az eszközök ellenőrzése, karbantartása

11.B. Létrehozta vállalkozását. Milyen beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségei vannak? Mik a vállalkozások államháztartással szembeni kötelezettségei?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Könyvelő alkalmazása
- Könyvvitel, bizonylati elv
- Bevételek, költségek alapbizonylatai
- Nyilvántartások
- Adó- és járuléknemek, fizetési kötelezettségek
- Bejelentési, nyilvántartási, elszámolási feladatok, melyek az egyes adónemekhez, járulékokhoz kapcsolódnak

12.A. Ismertesse a rongyszőnyeg szerepét a magyar paraszti kultúrában! Beszéljen a készítéséről, változatairól! Mutassa be a pamutot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A rongyszőnyeg megjelenése, funkciói
- Lehetséges alapanyagok
- Táblázat: Textilipari szálak anyagai
- A pamut
- Termesztése, őshazája
- Feldolgozása, előkészítése fonáshoz
- Fizikai, kémiai tulajdonságai
- Felhasználhatósága

12.B. Ön önállóan tervező alkotó kézművéssé vált. Miért lehet fontos a saját logó, jel? Saját mestersége területén miként lehet jelölnie a készítő személyét? Hogyan tudja bizonyítani azt, hogy piacra vitt, kiállításra benyújtott terméke zsűrizett?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alkotásba komponált monogram, évszám lehetősége
- Hátoldalon szereplő saját jel, monogram
- Páva védjegy
- Szellemi termék fogalma
- Tervezés – kivitelezés viszonya
- Társ mesterségekkel való együttműködés esetén az együttműködő kollégák megnevezése

13.A. Beszéljen a magyar nyelvterület gyapjából készült lakástextíliáiról és teherhordó eszközeiről! Mutassa be azok alapanyagát és szövémódját!

A tételhez használható segédeszköz: képek, szövetminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Csergék, ványolt pokrócok
- Takarók
- Falhúzó (falvédők)
- Padtakarók
- Tarisznyák, átalvetők
- Csergék szövése, lánc és vetülékének alapanyaga
- A csángó szőnyegek szövéstechnikái és alapanyaga

13.B. Induló vállalkozásához üzleti tervet kell készítenie. Mely esetekben szükséges, vagy célszerű még üzleti tervet készíteni? Mi az üzleti terv fejezeteinek rövid tartalma?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az üzleti terv szerepe a vállalkozások működésében (vállalkozás indítása, források megtérülésének kalkulációja, folyamatos működés megalapozása, finanszírozási források megszerzése, fejlesztés, átalakítás esetén, válság esetén, átszervezés esetén)
- Az üzleti terv felépítése:
  - A vállalkozás adatai
  - Összefoglalás
  - A vállalkozás tevékenységének leírása
  - Marketing terv
  - Működési terv
  - Szervezeti terv
  - Pénzügyi terv
  - Kockázati, készenléti terv
  - Vezetési koncepció

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Szőnyegszövő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása

14.A. Mutassa be az erdélyi festékes szőnyegeket! Beszéljen azok minta- és színvilágáról!

A tételhez használható segédeszköz: erdélyi festékes szőnyeg, képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- A felhasználás módja, helye
- A lánc és vetülék alapanyaga
- Kompozíciós jellemzők
- Jellemző színek, színezékek
- A kompozíciók alaptípusai (folyamatos és zárt)
- Soros, rakottas soros
- Virágos, koszorús
- Csillagos
- Asztalfedél stb.
- A festékesek szövés technikái
- Ferde és egyenes végződésű minták

14.B. Egy pályázat kapcsán elemeznie kell saját piaci helyzetét. Mutassa be a saját mestersége területén egy működő kézműves vállalkozás SWOT elemzését! Mik azok a körülmények, amelyeket figyelembe kell venni egy döntés során?

Kulcsszavak, fogalmak:

– Az elérendő cél megfogalmazása

– SWOT analízis:

– Erősségek

Milyen előnyei vannak az ön által tervezett tevékenységnek?

Mit csinál jobban, másként, mint mások?

Mit mondanak önről mások, mik az erősségei?

– Gyengeségek

Min tudna javítani?

Mit kellene elkerülnie?

Mit mondanak mások önre vonatkozó gyengeségként?

– Lehetőség

Milyen lehetőségei vannak?

Milyen réteget tud megcélozni termékeivel?

Milyen rendezvényekre, vásárookra, értékesítési lehetőségekre számíthat a piacon?

– Veszélyek

Milyen akadályok merülnek fel?

Versenytársak

Közízlés

15.A. Beszéljen a szövött szőnyegek változatos kompozícióiról, mintázatairól, szövémódjairól és az ezeken alkalmazott különleges díszítő technikákról! A magyar nyelvterület mely tájegységein találunk ezekre példákat?

A tételhez használható segédeszköz: szőnyegek, képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szőnyegtípusok
- Milyen technikákkal szóttek, szöhetnek szőnyegeket
- Különleges technikák, pl. dzsidzsim
- Különleges technikák, pl. szumák
- Különleges technikák pl. türe szedett (bogós)
- Különleges technikák, pl. szálbehúzás
- A csomózott keleti szőnyegek technikái

15.B. Amennyiben vállalkozásában új terméket szeretne bevezetni, hogyan, milyen szempontok figyelembe vételével készít árkalkulációt? Foglalja össze az eladási ár kialakításának elveit, az árak kialakításánál figyelembe veendő jogszabályi előírásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Költségelvű árképzés:
  - Anyagköltség
  - Munkadíj
  - Rezsiköltség
  - Haszon
  - Nettó eladási ár
  - ÁFA (mentesség lehetősége)
  - Bruttó eladási ár
- Kereslettől függő árképzés:
  - Piaci versenyhelyzet
  - Árdifferenciálás
- Bevezető ár
- Lehetséges árendmények (nagy mennyiségű, vagy rendszeres vásárlás esetén)
- Ár- minőség viszonylat
- Célcsoport árérzékenysége

16.A. Melyek a gyapjúfonalak festésének módjai, lehetőségei természetes és mesterséges színezékekkel? Beszéljen a paraszti kultúrában használt festő-növényekről!

A tételhez használható segédeszköz: festett fonalminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- A színek és alapanyagok kiválasztása
- Festőnövények és az azokból nyerhető színek
- A növényvel festés módja, lehetőségei
- Pácok és pácolási módok
- Festés szintetikus festékekkel
- A festékesek színei
- Környezet- és munkavédelem

16.B. Mikor célszerű pénzügyi tervet készíteni, mit tartalmazzon a pénzügyi terv?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Derüljön ki életképes-e a tervezett új termék gyártása, vagy az új ötlet
- Megélhetést, nyereséget biztosít-e rövid, vagy középtávon
- Miből lehet addig is finanszírozni a működést (hitel, kölcsön lehetősége)
- Üzlettárs bevonása
- Könyvelőtől a szükséges adatok, információk kérése
- Elemei: költségvetési terv, cash-flow kimutatás, eredmény kimutatás, mérleg, induló költségek, működő költségek felsorolása, grafikon készítése a fedezeti pontról, megtérülési pontról, pénzügyi mutatók, finanszírozás

17.A. Mutassa be a szőnyegszövés befejező műveleteit, beszéljen a szőnyegek értékesítésre való előkészítéséről!

A tételhez használható segédeszköz: mintadarabok

Kulcsszavak, fogalmak:

- A minta és méret ellenőrzése
- Csíkos szőnyeg két részének összeillesztése
- Mintás festékes két részének összeillesztése
- Az összevarrás módjai
- A láncfonal eldolgozása, rojtképzés
- A vetülékfonal eldolgozása
- Vasalás, gőzölés
- Címkézés
- Használati, kezelési utasítás, a textil KRESZ
- A csomagolás módjai

17.B. Váratlanul olyan jelentős, egyedi megrendelési ajánlatot kap, amely különbözik eddigi termékeitől. Mit tesz a megrendelés létrejötte érdekében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Gyűjtőmunka szakirodalomban, múzeumokban
- Tervek vázlatok készítése
- Esetlegesen munkatársak, társ mesterségek bevonása
- Árkalkuláció
- A feladat elvégzéséhez szükséges munkafolyamatok áttekintése
- Egyeztetés a megrendelővel, ha szükséges társtervezővel, bedolgozóval
- Szerződés kötés

18.A. Mutassa be a szövött szőnyegek és takarók felhasználását, alkalmazását a lakásokban régen és ma! Milyen módon hosszabbítható meg a szőnyegek élettartama használat közben? Beszéljen a szövött anyagok hibáiról, javításának és tisztításának lehetőségeiről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szőnyegek használata a népi kultúrában
- Régi szőnyegek a lakásban ma
- Használati érték, esztétikai érték, vagyontárgy régen és ma
- Régi mintakincs és technika alkalmazása ma
- A szőnyeg készítésének, technikájának felismerése
- Az alapanyag felismerése
- Színazonosság
- A motívumok pontos ismerete
- A javítás lehetséges módjai
- A tisztítás lehetséges módjai

18.B. Megvalósult egy nagy megrendelés, a szerződést megkötötték. Mik a tennivalók a sikeres gyártás, a határidőre történő szállítás érdekében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tervdokumentáció készítése
- Munkafeltételek megteremtése
- Előleg felvételének tisztázása
- Pénzügyi terv
- Gépek, eszközök beszerzése
- Anyagbeszerzés
- Munkafolyamat megszervezése
- Alkalmazott, vagy bedolgozó felvétele, szerződéskötés
- Egyeztetés társmesterekkel
- Munkafolyamat megtervezése, időbeli ütemezése, munka elvégzése

19.A. Mutassa be a bukovinai székelyek festékes szőnyegeit! Elemezze azok minta- és színvilágát! Ismertesse a kilim technika különböző fonalkapcsolódásait és azok jellemzőit!

A tételhez használható segédeszköz: a bukovinai székelyek festett szőnyegeiről képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- A felhasználás módja, helye
- A lánc és vetülék alapanyaga
- Kompozíciós jellemzők
- Jellemző motívumok
- Jellemző színek, színezékek
- Kilim technikák:
  - réskilim (likatos)
  - szálon forduló (aggatott)
  - szál között forduló (egyszerű kárpitkötés)

19.B. Elkészült egy új tervezésű megrendelt terméke. Mik a további teendői?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Zsúrizás lehetősége
- Dokumentálás, fényképezés, későbbi promóció érdekében
- Számlázás
- Fizetési módok
- Kötelező használati utasítással, címkével való ellátás
- Csomagolás
- Leszállítás
- Beszerelés
- Javítás
- Garanciavállalás

20.A. Mutassa be a délvidéki, torontáli szőnyeget! Elemezze azok minta- és színvilágát! Hasonlítsa össze az erdélyi, a bukovinai és a torontáli szőnyeget!

A tételhez használható segédeszköz: képek

Kulcsszavak, fogalmak:

- A felhasználás módja, helye
- A lánc és vetülék alapanyaga
- Kompozíciós jellemzők
- Jellemző motívumok
- Jellemző színek
- Összevetés

20.B. Mit nevezünk helyi terméknek? Milyen a jó helyi termék? Hogyan kapcsolódhatnak egymáshoz a helyi termék, a turizmus, és a helyi terméket előállító termelők, kézműves alkotók?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A helyi termékek sajátosságai:
  - A termék helyhez való kötöttsége, tájjellege
  - Helyi anyagok felhasználása
  - Helyi kulturális elemek felhasználása
  - Helyi munkaerő alkalmazása
- Mitől jó egy helyi termék:
  - Hitelesen megjeleníti a helyi kulturális hagyományokat
  - A különböző helyi termék előállítók egymással együttműködve hozzáadott (többlet) értéket hoznak létre (készletek, mezőgazdasági termékek igényes csomagolása stb.)
  - Helyi védjegy, logó feltűntetése – minőség!
- Turizmus szerepe:
  - A turizmus kínálatot generál (helyi termék boltok, vendéglátóhelyek)
  - Mesterségbemutatók szervezése

